

Olsztyn, 16 kwietnia 2025r.

PS-VI.431.1.4.2025.MP

Szanowna Pani

Bożena Mrozowska

Dyrektor

Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 3

w Olsztynie

ul. Żiżki 8/1

10-070 Olsztyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr WK-I.0030.168.2025 z dnia 3 marca 2025 r. zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w składzie:

1. Marzena Przybylska – główny specjalista, kierująca zespołem,
2. Iwona Gnidzińska – główny specjalista,

przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 3 w Olsztynie, ul. Żiżki 8/1. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 11 marca 2025 r. i zakończono w dniu 14 marca 2025 r. Przedmiotem kontroli było planowanie i realizacja pracy opiekuńczo-wychowawczej z wychowankiem, w świetle przepisów:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz.U. 2025 r., poz. 49) - zwanej dalej ustawą wrispz,
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. Nr 292 poz. 1720 ze zm.) – zwanego dalej rozporządzeniem,
- ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 2023 poz. 2809).

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

- 1) Placówka/POW nr 3/Jednostka - co oznacza: Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą Nr 3 w Olsztynie, ul. Żiżki 8/1,
- 2) Centrum – co oznacza: Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olsztynie, obsługujące Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze nr 2, nr 3, nr 4, nr 5 i nr 6 w Olsztynie,
- 3) Dyrektor - co oznacza: Dyrektora Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olsztynie oraz Dyrektora Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 3 w Olsztynie - panią Bożenę Mrozowską,
- 4) Zastępca Dyrektora - co oznacza: Zastępcę Dyrektora Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olsztynie oraz Zastępcę Dyrektora Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 3 w Olsztynie –.....,

- 5) Statut – co oznacza: *Statut Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 3 w Olsztynie*,
- 6) Regulamin/Regulamin Organizacyjny – co oznacza: *Regulamin Organizacyjny Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 3 w Olsztynie*,
- 7) Wykaz kadry - co oznacza: *Wykaz kadry zatrudnionej w Placówce w okresie objętym kontrolą*, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę;
- 8) Wykaz dzieci - co oznacza: *Wykaz dzieci przebywających w Placówce* wg stanu na dzień rozpoczęcia kontroli, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę;
- 9) Rejestr - co oznacza: Rejestr Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym;
- 10) diagnoza/diagnoza psychofizyczna - co oznacza: diagnozę psychofizyczną dziecka, o której mowa w § 14 rozporządzenia;
- 11) plan/plan pomocy - co oznacza: plan pomocy dziecku, o którym mowa w art. 100 ust. 1 ustawy w.r.p. oraz § 15 rozporządzenia;
- 12) karta - co oznacza: kartę pobytu, o której mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia;
- 13) zespół - co oznacza: zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, o którym mowa w art. 135-137 ustawy w.r.p.;
- 14) ocena/okresowa ocena - co oznacza: okresową ocenę sytuacji dziecka, o której mowa w art. 138 ustawy w.r.p.;
- 15) IPU - co oznacza: indywidualny program usamodzielnienia, o którym mowa w art. 145 ust. 4 ustawy w.r.p.;
- 16) mow – co oznacza: młodzieżowy ośrodek wychowawczy,
- 17) mos – co oznacza: młodzieżowy ośrodek socjoterapeutyczny.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2024 r. do dnia jej zakończenia, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, mających wpływ na działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą. Przeprowadzono ją w obecności pani Bożeny Mrozowskiej – Dyrektora POW nr 3 oraz w obecności..... – Zastępcy Dyrektora POW nr 3. Ustaleń dokonano w oparciu o analizę prowadzonej w Placówce dokumentacji, informacje i wyjaśnienia przekazane przez Dyrektora, indywidualne rozmowy przeprowadzone z dziećmi oraz na podstawie oględzin pomieszczeń Placówki.

Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w rejestrze prowadzonym przez kontrolowaną Jednostkę.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami i uchybieniem**

1. Zasady działania i organizacji Placówki

Kontrolowana Jednostka jest publiczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego, prowadzoną przez Miasto Olsztyn. Dysponuje łącznie 7 miejscami dla wychowanków. W badanym okresie działała w oparciu o:

- Statut Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olsztynie, przyjęty Uchwałą Nr XXXIX/680/13 Rady Miasta Olsztyna z dnia 26 czerwca 2013 r. **/akta kontroli str. 1-4/**,
- Regulamin Organizacyjny Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olsztynie, ul. Korczaka 6 **/akta kontroli str. 5-9/**,

- *Statut Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 3 w Olsztynie*, przyjęty Uchwałą nr LII/842/2014 Rady Miasta Olsztyna z dnia 30 kwietnia 2014 r. **/akta kontroli str. 10-12/**,
- *Regulamin Organizacyjny Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 3 w Olsztynie, ul. Kościuszki Żiżki 8/1*, zaktualizowany Zarządzeniem Nr 5/2021 Dyrektora Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olsztynie z dnia 29 lipca 2021 r. **/akta kontroli str. 13-36/**.

Ustalono, iż w badanym okresie praca opiekuńczo-wychowawcza w POW, realizowana była m.in. w oparciu o:

- *Zarządzenie Dyrektora Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olsztynie nr 1/2024 z dnia 8 stycznia 2024 r. w sprawie wprowadzenia „Regulaminu przyznawania kieszonkowego”* **/akta kontroli str. 37-43/**, zwanego dalej Zarządzeniem oraz
- *Zarządzenie Nr 5/2024 Dyrektora Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olsztynie z dnia 9.08.2024 r. w sprawie Standardów Ochrony Dzieci w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych obsługiwanych przez Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olsztynie* **/akta kontroli str. 44-57/**.

Podczas analizy przedłożonej dokumentacji, zespół inspektorów zwrócił uwagę na wysokość minimalnej kwoty kieszonkowego (30 zł.) uwzględnioną w Zarządzeniu, która była niższa od obowiązującej od 1 czerwca 2024 r. t.j, 45, 51 zł. Zapytana o przyczynę powyższego uchybienia Dyrektor w ustnych wyjaśnieniach przyjętych do protokołu wyjaśniła:

„Regulamin kieszonkowego nie został zaktualizowany przez spiętrzenie się spraw bieżących, powrót pracownika z urlopu wychowawczego, który nadzoruje aktualność zarządzeń. Jednocześnie nadmieniam, że kwoty kieszonkowego pomimo braku aktualizacji regulaminu, wypłacane były zgodnie z przepisami” **/akta kontroli str. 58/**. Podczas trwania postępowania kontrolnego zespołowi inspektorów przedłożono Zarządzenie Nr 2/2025 Dyrektora Centrum Placówek Opiekuńczo-wychowawczych z dnia 12 marca 2025 r. w sprawie wprowadzenia zmian w § 2 pkt. 8 w Regulaminie przyznawania kieszonkowego w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych Nr 2, 3, 4, 5 i 6, w którym uaktualniono kwotę minimalnego kieszonkowego. Ponadto Dyrektor przedstawił listy wypłat kieszonkowego potwierdzające fakt, że mimo braku aktualizacji ww. Regulaminu kieszonkowego, kwoty przyznawane i wypłacane były zgodnie z obowiązującymi przepisami **/akta kontroli str. 59-67/**.

W związku z tym, że w trakcie trwania czynności kontrolnych, dostosowano zapisy Regulaminu kieszonkowego do obowiązujących przepisów, a wypłacane w okresie podlegającym kontroli kwoty kieszonkowego, były zgodne z obowiązującymi przepisami odstąpiono się od wydania zaleceń w tym zakresie. Jednakże pouczone Dyrektora o konieczności dostosowywania na bieżąco zapisów w dokumentach organizacyjnych Placówki do obowiązujących przepisów.

2. Zgodność zatrudnienia pracowników pedagogicznych Placówki z wymaganymi kwalifikacjami

Ustalono, iż w okresie podlegającym kontroli, Jednostką kierował Dyrektor, który w ramach 1 etatu zarządzał również czterema innymi placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, obsługiwanymi przez Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olsztynie.

Zgodnie z wykazem przedłożonym kontrolującym **/akta kontroli str. 68-71/**, w okresie objętym kontrolą, na stanowiskach pracowników pedagogicznych zatrudnionych było łącznie 12 osób, w tym:

- pedagog – łącznie 2 osoby w wymiarze 1 i ½ etatu

- pierwszy zatrudniony na ½ etatu i jednocześnie na ½ etatu na stanowisku zastępcy dyrektora do 13.10.2024 r., a od 14. 10.2025 r. na całym etacie na stanowisku zastępcy dyrektora,
- drugi zatrudniony od 14.10.2024 r. w wymiarze 1 etatu,
- psycholog – 1 osoba w wymiarze 1 etatu,
- specjalista pracy socjalnej – 1 osoba w wymiarze 1 etatu ,
- starszy wychowawca-koordynator – 3 osoby w wymiarze 2 1/2 etatu (w tym osoba zatrudniona na ½ etatu do 30.06.2024 r.),
- starszy wychowawca – 1 osoba w wymiarze 1/2 etatu (zatrudniona od 01.10.2024 r.),
- wychowawca – 3 osoby w wymiarze 3 etatów,
- młodszy wychowawca – 1 osoba w wymiarze 1 etatu.

Nadmienić należy, iż specjaliści (pedagog, psycholog i pracownik socjalny), w ramach wskazanych etatów, świadczyli pracę jednocześnie dla pozostałych placówek, obsługiwanych przez Centrum.

Z uwagi na fakt, iż po przeprowadzaniu czynności kontrolnych:

- w POW nr 2 w dniach 16-17 listopada 2021 r. zweryfikowano dokumentację osobową Dyrektora, pedagoga/Zastępcy Dyrektora oraz 3 starszych wychowawców – koordynatorów, 3 wychowawców,
- w POW nr 3 w dniach 31.08-1.09.2022 r. zweryfikowano dokumentację osobową psychologa,
- w POW nr 2 w dniach 6-11.12.2024 r. zweryfikowano dokumentację osobową specjalisty pracy socjalnej oraz drugiego pedagoga (zatrudnionego od 14.10. 2024 r.),

i stwierdzono, że osoby, o których mowa powyżej, posiadały kwalifikacje, przypisane poszczególnym stanowiskom w placówce opiekuńczo-wychowawczej, analizie poddano dokumentację osobową młodszego wychowawcy (poz. nr 7 w Wykazie kadry) i stwierdzono, że osoba ta posiada odpowiednie wykształcenie, określone w art. 98 ust. 1 ustawy wrispz. W aktach osobowych każdej z tych osób znajdowało się też oświadczenie, potwierdzające spełnianie wymogów określonych w art. 98 ust. 3 pkt 1-3 ustawy wrispz, to jest, że:

- nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona,
- wypełnia obowiązki alimentacyjny – w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego,
- nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Podczas kontroli POW nr 2 przeprowadzonej w dniach 6-11.12.2024 r. stwierdzono, że Dyrektor, Zastępca Dyrektora, specjalista pracy socjalnej, pedagog i psycholog wymienieni w Wykazie kadry posiadali także, zgodnie z art. 98 ust. 3 pkt 4 powyższego aktu prawnego, aktualne zaświadczenia lekarskie potwierdzające, że są zdolni do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Dlatego też podczas niniejszej kontroli przeprowadzonej w dniach 11-14.03.2025 r. sprawdzono pod tym kątem dokumentację osobową pozostałych pracowników i stwierdzono, że znajdowały się w niej aktualne zaświadczenia lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy opiekuńczo-wychowawczej.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami zarówno Dyrektor (o czym mowa w art. 97 ust. 3 pkt 5a ustawy wrispz), jak i osoby pracujące z dziećmi w placówce opiekuńczo-wychowawczej (art.

98 ust. 3 pkt 3a ustawy wrispz), mogą pełnić swe funkcje pod warunkiem, iż nie figurują w bazie danych Rejestru Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.

W myśl art. 7b ust. 2 ustawy wrispz, informacje o figurowaniu albo niefigurowaniu w bazie danych Rejestru, w odniesieniu do Dyrektora oraz pracowników Placówki sprawdza i potwierdza pracodawca. Wskazać należy również, że stosownie do przepisów 7b ust. 1 ustawy wrispz i art. 12 pkt 6 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. 2023 poz. 1304) pracodawca winien zweryfikować daną osobę w Rejestrze jeszcze przed zatrudnieniem. Natomiast w odniesieniu do osób zatrudnionych przed dniem wejścia w życie zmian do ustawy wrispz, pracodawca obowiązek ten winien wypełnić w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tychże zmian, tj. od 1 lutego 2023 r. **do 31 lipca 2023 r.**, o czym stanowi art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2022, poz. 2140).

Kontrolującym przedłożono wydruki, potwierdzające, że wszyscy pracownicy pedagogiczni, za wyjątkiem wychowawcy z Wykazu kadry poz. 4, zostali zweryfikowani przez swojego pracodawcę w Rejestrze, w terminie określonym w przepisach.

Zapytana o przyczynę powstania nieprawidłowości polegającej na niesprawdzeniu w Rejestrze wychowawcy w terminie określonym w obowiązujących przepisach (zatrudnionego 01.01.2022 r. a sprawdzonego 06.05.2024 r.) odpowiedziała: *„Oświadczam, że w dniu 31.03.2023 r. po otrzymaniu dostępu do ww. Rejestru, zostało wysłane grupowe zapytanie dot. zatrudnionych przez Centrum pracowników. W przypadku jednego pracownika, nie otrzymaliśmy odpowiedzi z zapytania grupowego. W sposób nie zamierzony i na skutek przeoczenia tego faktu pracownik nie został zweryfikowany w odpowiednim czasie. Jednocześnie oświadczam, że w chwili ujawnienia informacji dot. braku weryfikacji, niezwłocznie uzupełniono dokumentację osobową pracownika o wymagany dokument tj. dnia 06.05.2024 r.”* /akta kontroli str. 72-74/. Skutkiem powyżej nieprawidłowości był fakt, że do dnia sprawdzenia Dyrektor nie posiadał pewności, że pracownik ten nie widnieje w Rejestrze.

Wskazać należy, że zgodnie z art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, kto dopuszcza do pracy lub innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, osobę bez uzyskania informacji, o której mowa w art. 21 ust. 2 powyższej ustawy, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1000 zł.

Kwestia sprawdzenia Dyrektora Placówki w Rejestrze przez pracodawcę podlegała już kontroli pracowników Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie. Pani Bożena Mrozowska jest bowiem Dyrektorem pięciu innych placówek opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Miasto Olsztyn. Ustaleń w przedmiotowym zakresie dokonano w toku kontroli Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 2 w Olsztynie, realizowanej w dniach 6-11.12.2024 r. i szczegółowo opisano w wystąpieniu pokontrolnym PS-VI. 431.1.30.2024.ICh z dnia 12 lutego 2025 r.

3. Dane dotyczące wychowanków

Zgodnie z § 17 ust. 5 rozporządzenia, Placówka prowadziła ewidencję dzieci zawierającą wymagane przepisami prawa informacje. Z jej analizy, a także z Wykazu dzieci (stanowiącego wyciąg z ww. ewidencji) wynika, iż na dzień rozpoczęcia kontroli w POW nr 3 przeznaczonej dla 7 wychowanków, umieszczonych było łącznie 7 wychowanków **/akta kontroli str. 77-78/**. Żadne dziecko nie było umieszczone dodatkowo na podstawie zezwolenia wojewody, o którym mowa w art. 95 ust 3a ustawy w.r.p.s.p., w Placówce nie było też dzieci poniżej 10 roku życia. Stwierdzono, iż na dzień rozpoczęcia kontroli 2 wychowanków przebywało poza Placówką (1 w Okręgowym Ośrodku Wychowawczym w Laskowcu, 1 w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Kruszwicy), zatem faktycznie w kontrolowanej Jednostce przebywało 5 wychowanków.

Jak wynika z Wykazu dzieci oraz przedłożonych informacji, w badanym okresie:

- 4 dzieci posiadało opinię z poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- 2 dzieci posiadało orzeczenie z poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- 4 wychowanków uczęszczało na zajęcia z pedagogiem w Placówce,
- 5 wychowanków uczęszczało na zajęcia z psychologiem w Placówce,
- 1 dziecko uczęszczało na terapię poza Placówką.

Ustalono, że żadna rodzina biologiczna dzieci, które były umieszczone w Placówce, nie była objęta w badanym okresie wsparciem asystenta rodziny.

Z analizy dokumentacji oraz przedłożonej informacji wynika, że w badanym okresie Placówkę nie opuścił żaden wychowanek, żadne dziecko się nie usamodzielniało, żadne nie zostało umieszczone w rodzinie adopcyjnej, preadopcyjnej lub rodzinie zastępczej **/akta kontroli str. 79/**

1. Planowanie działań opiekuńczo-wychowawczych i sposób ich realizacji

a) planowanie pracy opiekuńczo-wychowawczej w Placówce

Ustalono, iż praca opiekuńczo-wychowawcza w Jednostce planowana była na każdy miesiąc w roku, w dokumentach pn. *Plan zajęć dla wychowanków POW nr 3, ul. Żiżki 8/1 na miesiąc..... 2024/2025*. Uwzględniono w nich zajęcia planowane na każdy dzień danego miesiąca, wskazano osobę odpowiedzialną za realizację planu w danym dniu oraz uwagi o realizacji i przebiegu realizacji zajęć. Przykładowe plany na miesiąc sierpień 2024 r. i luty 2025 r. stanowią **akta kontroli str. 80-99**

Ustalono, iż w kontrolowanej Jednostce dla każdego dziecka prowadzi się:

- plan pomocy dziecku,
- kartę pobytu dziecka,
- kartę udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa, pedagoga lub osobę prowadzącą terapię, z opisem ich przebiegu, o ile dziecko tego wymaga,
- kartę badań oraz kartę obserwacji .

Ponadto, Placówka prowadzi dokumentację dotyczącą pobytu wychowanków, tj.:

- karty wyposażenia wychowanków/odzieżowe wychowanków,
- zeszyt przekazywania dyżurów/ zeszyt spostrzeżeń wychowawców, który jest również dziennikiem raportów
- miesięczne plany pracy

oraz gromadzi dokumentację osobistą wychowanka, o której mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia, tj.:

- skierowanie,
- odpis aktu urodzenia,

- orzeczenie/postanowienie sądu,
- dokumentację o stanie zdrowia,
- korespondencję w sprawach wychowanka,
- dokumenty szkolne,
- orzeczenia lub opinie,
- informacje na temat współpracy z rodziną.

Analiza dokumentacji, o której mowa powyżej, wykazała, iż odzwierciedla ona realizację zadań opiekuńczo-wychowawczych w Placówce i jest ona zgodna z zapisami Regulaminu - § 25.

b) planowanie i realizacja indywidualnej pracy z wychowankiem

Podczas przeprowadzania czynności kontrolnych analizie poddano dokumentację 4 dzieci, przebywających w Placówce w dacie kontroli (poz. 1, 4, 6 i 7 z Wykazu dzieci).

▪ sporządzanie diagnozy psychofizycznej

Zgodnie z zapisami § 14 ust. 1 i 2 rozporządzenia, niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej psycholog lub pedagog sporządza diagnozę psychofizyczną dziecka.

Wszyscy wychowankowie, których dokumentację poddano analizie posiadali diagnozę, o której mowa w § 14 rozporządzenia oraz jej aktualizację, w Placówce bowiem przyjęto zasadę, że diagnozy aktualizowane są co ok. 2 lata. Stwierdzono, że diagnozy i ich aktualizacje poddane analizie nie zawierały analizy mocnych stron dziecka (mocne strony były tylko wymienione) i jego potrzeb w zakresie opiekuńczym, rozwojowym, emocjonalnym i społecznym oraz wskazań do pracy w rodzinie dziecka, pracy przygotowującej go do umieszczenia w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz wskazań dotyczących przygotowania dziecka do usamodzielnienia **/akta kontroli str. 100-150/**.

Niewłaściwie sporządzona/niekompletna diagnoza, ma istotny wpływ na opracowany plan pomocy dziecku, gdyż biorąc po uwagę wskazania opisane w diagnozie, można niewłaściwie zaplanować kolejne etapy pracy z dzieckiem, nieadekwatne do jego aktualnej sytuacji, a tym samym nieodpowiednio ukierunkować proces wychowawczy. W związku z powyższym, kontrolujący zwrócili szczególną uwagę, aby sporządzając diagnozę psychofizyczną lub jej aktualizację, uwzględniać indywidualną sytuację każdego dziecka, w tym jego wiek oraz wszystkie jej elementy wskazane w obowiązujących przepisach tj. § 14 rozporządzenia.

Dyrektor Placówki, zapytana o przyczynę tej sytuacji, nie wskazała jej, odpowiedziała natomiast, co zostało przyjęte do protokołu, że: *„W związku z powyższym, zobowiązuję się do dopracowania diagnoz i prowadzenia ich zgodnie z zapisami rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej”*.

Zespół inspektorów omówił konieczność zawierania wskazań do dalszej pracy również w aktualizacjach diagnoz oraz przypomniał, że ustawodawca nie pozostawił możliwości sporządzania diagnozy w sposób dowolny, natomiast określił jakie elementy powinna zawierać. Przyczyną powstania powyższego uchybienia mogła być niewłaściwa interpretacja przepisów oraz przyjęta niewłaściwa organizacja pracy. Powyższe skutkowało brakiem istotnych danych w treści dokumentów kluczowych do uwzględnienia podczas planowania pracy z dzieckiem.

W trakcie trwania postępowania kontrolnego Dyrektor POW przedłożył zespołowi inspektorów *Diagnozę psychofizyczną dziecka – aktualizację* - dziecka z Wykazu dzieci poz. 1, którego dokumentację poddano analizie. Powyższy dokument zawierał wszystkie elementy, o których

mowa w rozporządzeniu **/akta kontroli str. 151-156/**. W związku podjęciem działań, mających na celu usunięcie uchybienia polegającego na nieuwzględnieniu w diagnozie wszystkich elementów, o których mowa w § 14 rozporządzenia, organ kontroli odstąpił od wydania zalecenia w zakresie sporządzania diagnoz psychofizycznych.

▪ **opracowanie planu pomocy dziecku i jego realizacja**

Praca z dzieckiem w placówce opiekuńczo-wychowawczej winna być prowadzona zgodnie z planem pomocy dziecku, do czego obligują przepisy art. 100 ust. 1 ustawy w.r.p.s. Stosownie do zapisów § 15 ust. 1 i 4 rozporządzenia plan powinien być opracowany na podstawie diagnozy oraz dokumentacji dotyczącej dziecka (o której mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia).

Ustalono, że każde dziecko, którego dokumentację analizowano, posiadało plan pomocy aktualizowany co pół roku, opracowany m.in. na podstawie diagnozy i dokumentacji, o której mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia. Zgodnie z obowiązującymi zapisami § 15 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia, w planie pomocy winno się określać cele i działania długoterminowe i krótkoterminowe, z uwzględnieniem w szczególności wieku dziecka, jego możliwości psychofizycznych, sytuacji rodzinnej i przebiegu procesu przygotowania dziecka do usamodzielnienia. Ponadto przepisy § 15 ust. 3 pkt 2 powyższego aktu prawnego stanowią, że w planie pomocy dziecku wyznacza się cel pracy z dzieckiem, uwzględniający powrót dziecka do rodziny, umieszczenie dziecka w rodzinie przysposabiającej, umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub przygotowanie do usamodzielnienia.

Stwierdzono, że sporządzane wychowankom plany pomocy dziecku uwzględniały cel główny pracy z dzieckiem, tj. powrót dziecka do rodziny, umieszczenie dziecka w rodzinie przysposabiającej, umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub przygotowanie dziecka do przysposobienia – zgodnie z zapisem § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia. Ponadto zawierały:

- cele długoterminowe, uwzględniające działania długoterminowe, wskazanie osób realizujących dane działanie, terminy i uwagi o realizacji - w sferze szkolnej, opiekuńczej, rozwojowej, emocjonalnej, rodzinnej, społecznej i zdrowotnej oraz
- cele krótkoterminowe i działania krótkoterminowe, wskazanie osób realizujących konkretne działanie, terminy i uwagi o realizacji.

Przykładowe plany stanowią **akta kontroli str. 157- 182**.

Analiza planów wychowanek z Wykazu dzieci spod poz. 6 i 7 (które odpowiednio: w lutym 2025 r. i we wrześniu 2024 r. ukończyły 17 lat) wykazała, iż przed osiągnięciem pełnoletności wychowawca uwzględnił w nich działania mające na celu przygotowanie ich do usamodzielnienia, takie jak: pomoc w organizacji pracy, egzekwowanie solidnego wykonania dyżurów, docenianie zaangażowania i samodzielności w wykonywaniu zadań itp. Jednakże w planach w ww. wychowanek nie uwzględniano działań związanych z samym procesem usamodzielnienia, takich jak: wyznaczenie opiekuna usamodzielnienia oraz opracowanie IPU **/akta kontroli str. 168-193/**. W ramach bieżącego instruktażu wskazano Dyrektorowi, że w przypadku wychowanków, którzy zbliżają się do ukończenia 17 bądź 18 roku życia, opracowując plan bądź jego modyfikację należy uwzględnić powyższe działania.

Poddane analizie plany uwzględniały daty ich sporządzenia oraz podpisy dziecka, wychowawcy, psychologa, pedagoga oraz Dyrektora kontrolowanej Jednostki.

Zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy o wripz, praca z dzieckiem w placówce opiekuńczo-wychowawczej jest prowadzona zgodnie z planem pomocy dziecku, sporządzonym i realizowanym przez wychowawcę we współpracy z asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną. Z uwagi na fakt, iż z żadną z rodzin wychowanków Placówki nie współpracował asystent rodziny, plany pomocy dziecku winny być realizowane z pracownikami socjalnymi ośrodków pomocy społecznej właściwych ze względu na miejsce zamieszkania rodziny dziecka. Poddane analizie plany pomocy dziecku nie potwierdzały realizacji powyższego zapisu. Uznano, że w analizowanych przypadkach, nie było zasadności realizacji tego obowiązku, gdyż, w sytuacji wychowanków z Wykazy dzieci:

- poz. 1 - matka pozbawiona była władzy rodzicielskiej (dodatkowo brak możliwości ustalenia miejsca jej pobytu), ojciec nieznany,
- poz. 4 - oboje rodzice pozbawieni byli władzy rodzicielskiej,
- poz. 6 - matka pozbawiona była władzy rodzicielskiej, ojciec zmarł,
- poz. 7 - oboje rodzice pozbawieni byli władzy rodzicielskiej.

i nie prowadzono pracy w kierunku ich powrotu do rodziny.

Ustalono, że plany pomocy uwzględniały zalecenia zawarte w diagnozach psychofizycznych oraz opiniach/orzeczeniach poradni psychologiczno-pedagogicznych.

Analiza planów wykazała, iż zachęcano dzieci do rozwijania swoich talentów i zainteresowań (np. gra na gitarze, umiejętności kulinarne) i uwzględniano w nich kwestię rozwoju pasji i zainteresowań dziecka: 2 dzieci uczestniczyło w zajęciach lekkoatletycznych, 1 uczestniczyło w zajęciach pływackich, 1 rozwijało swoje zainteresowania kulinarne.

W ocenie kontrolujących plany były co do zasady zindywidualizowane. Zaplanowane działania formułowano w sposób konkretny, dostosowując je do potrzeb i sytuacji każdego dziecka. Analiza planów wykazała, iż uwzględniono w nich również kwestię podtrzymywania kontaktów z rodziną oraz osobami bliskimi. Realizację działań ujętych w planach pomocy Placówki dokumentowano w samych planach w rubryce Uwagi, w dokumencie *Sprawozdanie z realizacji Planu Pomocy Dziecku za okres*, którego przykład stanowią akta kontroli str. **/akta kontroli 194-196/**, a także w kartach pobytu czy w zeszycie spostrzeżeń/dyżurów.

▪ **prowadzenie kart udziału w zajęciach specjalistycznych oraz sporządzanie arkuszy badań i obserwacji**

Stosownie do § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia dla każdego dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej prowadzi się kartę udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa, pedagoga lub osobę prowadzącą terapię, z opisem ich przebiegu, o ile dziecko tego wymaga.

Stwierdzono, iż dla dzieci uczęszczających na zajęcia specjalistyczne, w myśl powyższych przepisów, pedagog oraz psycholog prowadzili *Karty udziału w zajęciach specjalistycznych*, które zawierały datę, cele i rodzaj zajęć, opis ich przebiegu i uwagi **/akta kontroli str. 197-204-208/**. Ponadto ustalono, że w myśl § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia, w Placówce dla każdego wychowanka, którego dokumentację analizowano, psycholog oraz pedagog prowadzili arkusze badań i obserwacji psychologicznych i pedagogicznych **/akta kontroli str. 209-228/**.

Prowadzona przez psychologa i pedagoga dokumentacja uwzględniała działania podejmowane w ramach prowadzonej pracy z podopiecznymi Placówki w zakresie zaspokajania ich potrzeb oraz odzwierciedlała realizację działań Placówki w tym zakresie.

▪ **prowadzenie kart pobytu**

Zgodnie z § 17 ust. 1 rozporządzenia, każdemu dziecku w Placówce prowadzi się kartę pobytu, która w myśl § 17 ust. 4 rozporządzenia, powinna być uzupełniana nie rzadziej niż co miesiąc. Stwierdzono, iż w Jednostce, każdemu z dzieci, których dokumentację badano, sporządzano karty pobytu, zawierające elementy określone w § 17 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia. Ponadto wpisów w nich dokonywano terminowo, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami **/akta kontroli str. 229-240/**.

Analiza kart pobytu wykazała, że zawierane w nich informacje potwierdzały realizację działań ujętych w planach pomocy i były z nimi spójne. Zgodnie z art. 93 ust. 4 ustawy wrispz, jednym z głównych zadań placówki opiekuńczo-wychowawczej jest umożliwianie dziecku kontaktu z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowi inaczej. Z uzyskanych ustnych informacji od Dyrektora przyjętych do protokołu wynika, że: *„Informuję, że w żaden sposób nie ograniczamy kontaktów dzieci z rodziną i bliskimi, kolegami. Wszelkie urlopowania odbywają się za zgodą dyrektora POW – sądy delegowały decyzje w tych sprawach dla dyrektorów. W przypadku przeciwwskazań obiektywnych (brak warunków mieszkaniowych) i braku zgody dyrektora, wnioski o urlopowanie rozstrzyga sąd. Przed urlopowaniem dziecka starszy specjalista pracy socjalnej najczęściej z wychowawcą, pedagogiem lub dyrektorem sprawdzają warunki bytowe rodziny, z czego sporządzana jest notatka”* **/akta kontroli str. 241-242/**. W Jednostce umożliwia się wychowankom kontakt z rodziną i osobami bliskimi, którzy mogą ich odwiedzać w dni robocze oraz w weekendy, co potwierdziły dzieci podczas rozmów. Ponadto dzieci mają możliwość rozmów telefonicznych oraz kontaktów za pośrednictwem aplikacji internetowych.

▪ **dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka**

W Placówce, zgodnie z zapisami art. 135 ustawy wrispz, działa zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Przepisy art. 138 ust. 1 powyższej ustawy wskazują, iż zespół dokonuje okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż co pół roku, a w przypadku dziecka w wieku poniżej 3 roku życia, nie rzadziej niż co 3 miesiące.

Ustalono, iż w badanym okresie posiedzenia Zespołu odbywały się nie rzadziej niż co pół roku, tj.: 07.05.2024 r. oraz 05.11.2024 r. Analiza protokołów z posiedzeń Zespołu wykazała, iż dokonywano oceny w każdym z obszarów wskazanych w art. 136 ustawy wrispz, za wyjątkiem obszaru: modyfikowanie planu pomocy dziecku, w którym nie odnoszono się, czy plan wymaga modyfikacji czy nie **/akta kontroli str. 243-250/**. Z ustnych wyjaśnień Dyrektora, przyjętych do protokołu wynika, że: *„Punkt VI w Karcie Okresowej Oceny Sytuacji dziecka” wychowanków, których dokumentację poddano analizie nie był uzupełniany przez przeoczenie”* **/akta kontroli str. 251/**. W ramach bieżącego instruktażu Dyrektorowi zwrócono uwagę na konieczność uzupełniania tego obszaru o informacje czy plan wymaga lub nie wymaga modyfikacji i dlaczego.

Zgodnie z art. 4a ustawy wrispz podmioty realizujące zadania wynikające z ww. ustawy, w szczególności dokonując oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, są obowiązane do jego wysłuchania, jeżeli jego wiek i stopień dojrzałości na to pozwalają. Ustalono, że dokumentacja z posiedzeń Zespołu, które odbyły się w 2024 r. nie zawierała

dowodu potwierdzającego wysłuchania dziecka w myśl art. 4a ustawy, sporządzonego na okoliczność dokonywania okresowej oceny sytuacji dziecka, natomiast w dokumentacji Zespołu sporządzonej w styczniu 2025 r. (dot. Wychowanki z Wykazu dzieci poz. 7) uwzględniono notatkę, z której wynika że wychowanka została zapoznana z propozycjami wniosków Zespołu i je zaakceptowała **/akta kontroli str. 168/**. Ponadto, w związku z przedmiotową sytuacją Dyrektor wniosła ustnie do protokołu: „*Po kontroli zespołu inspektorów POW nr 2 w Olsztynie przeprowadzonej w grudniu 2024 r. i wydanym w tym zakresie zaleceniu, wprowadziliśmy druk potwierdzający realizację tego obowiązku – zapoznanie z wnioskami Zespołu*” **/akta kontroli str. 252/**. W związku z tym, że Dyrektor POW podjął działania w celu usunięcia ww. nieprawidłowości wprowadzając druk potwierdzający zapoznanie wychowanka z wnioskami Zespołu – odstąpiono od wydania zalecenia pokontrolnego w tym zakresie.

Nadmienić należy, że wszystkie dzieci, z którymi zespół kontrolny rozmawiał stwierdziły, że są zapoznawane z wnioskami Zespołu.

c) planowanie pracy z wychowankiem usamodzielnianym

Zapisy art. 145 ust. 2 ustawy wrispz wskazują, że osoba usamodzielniana co najmniej rok przed osiągnięciem przez nią pełnoletności wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawia pisemną zgodę tej osoby. Natomiast stosownie do art. 145 ust. 4 ustawy wrispz osoba usamodzielniana, wraz z opiekunem usamodzielnienia, co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez nią pełnoletności, opracowuje indywidualny program usamodzielnienia (IPU).

Ustalono, że wychowanka (poz. nr 6 z Wykazu dzieci) wskazała opiekuna usamodzielnienia w terminie, określonym w przepisach ustawy wrispz, tj. co najmniej rok przed osiągnięciem pełnoletności, przedstawiając pisemną zgodę tej osoby. Natomiast wychowanka (poz. 7 z Wykazu dzieci) wskazała opiekuna po terminie określonym w obowiązujących przepisach – (powinno to nastąpić do 7.09.2024 r., a nastąpiło 21.01.2025 r.) **/akta kontroli str. 253-254/**. Zapytana o przyczynę powyższego, Dyrektor kontrolowanej Jednostki w ustnych wyjaśnieniach przyjętych do protokołu podała: „*Przyczyną takiego stanu rzeczy był:*

- 1) *brak kontaktu z siostrą wychowanki, która wcześniej deklarowała się, że zostanie opiekunem usamodzielnienia,*
- 2) *brak zgody ze strony wychowawców z MOW w Kruszwicy oraz wychowawców z POW nr 3 w Olsztynie na podjęcie się obowiązków opiekuna usamodzielnienia - ostatecznie w I 2025 r. zgodziła się matka wychowanki aby być opiekunem usamodzielnienia” /akta kontroli str. 255/.*

Zespołowi inspektorów przedstawiono dokumentację, w której odnotowano trudności z nawiązaniem kontaktu z siostrą wychowanki **/akta kontroli str. 256-258/**, jednakże w związku z tym, że ww. trudności odnotowano dopiero w grudniu 2024 r., w ramach instruktażu zwrócono uwagę na konieczność dokumentowania tak istotnych spraw na bieżąco. W związku z tym, że nieterminowe wyznaczenie opiekuna usamodzielnienia nastąpiło z powodu trudności obiektywnych, niezależnych od pracowników POW nr 3, co częściowo potwierdziła dokumentacja przedłożona zespołowi kontrolnemu, odstąpiono się od wydania zalecenia w tym zakresie.

Najstarsza wychowanka z POW nr 3 ukończy 18 lat we wrześniu 2025 r. i nie złożyła jeszcze IPU, a więc nie było możliwości oceny realizacji tego obowiązku.

2. Jakość opieki zapewnianej przez Placówkę w ocenie dzieci

W celu ustalenia opinii wychowanków odnośnie jakości opieki zapewnianej im przez Placówkę, w ramach czynności kontrolnych przeprowadzono w dniu 11, 12 i 14.03.2025 r. rozmowy z 5 wychowanków. Zespół inspektorów nie przeprowadził rozmowy z 2 wychowankami, z uwagi na ich nieobecność w Placówce. Wyniki przeprowadzonych rozmów stanowią **akta kontroli str. 259-263**.

Wszyscy wychowankowie wskazali, iż umożliwia im się kontakt z rodziną lub osobami bliskimi. Zapytani, na czyją pomoc mogą liczyć wskazali, iż w rozwiązywaniu ich problemów w podejmowaniu działań, mogą liczyć na pomoc wszystkich wychowawców, psychologa i pedagoga. Wszyscy stwierdzili też, że ich potrzeby są zaspokajane, mają wszystko czego potrzebują, tj. odpowiednie ubranie, które sami wybierają, obuwie, kosmetyki, artykuły potrzebne do szkoły, dużo jedzenia, mają też zaspokojone potrzeby emocjonalne, pracownicy rozmawiają z nimi, interesują się ich sytuacją.

Na pytanie kontrolujących, czy w Placówce podejmowane są działania mające na celu realizację planu pomocy dziecku, wychowankowie udzielili odpowiedzi twierdzącej. Ponadto wszyscy wychowankowie powiedzieli, iż zapoznawani są z wnioskami zespołu do praw okresowej oceny sytuacji dziecka, znają swoją sytuację rodzinną i prawną, na ten temat rozmawiają z nimi wychowawcy.

3. Pozostałe ustalenia

W dniu 12 marca 2025 r. zespół kontrolny przeprowadził oględziny pomieszczeń Placówki, a z dokonanych ustaleń sporządził protokół, stanowiący **akta kontroli str. 264**.

W toku oględzin stwierdzono, że Placówka znajduje się na 2 piętrze czterokondygnacyjnego budynku i składa się z:

- 1 pokoju mieszkalnego 1-osobowego, 3 pokoi mieszkalnych 2-osobowych, które są odpowiednio oświetlone, wyposażone w niezbędne meble, a ich powierzchnia umożliwia wychowankom swobodne funkcjonowanie oraz naukę,
- salonu, stanowiącego miejsce spotkań i wypoczynku, wyposażonego w kanapy, regał z gramy, książkami i materiałami plastycznymi oraz telewizor,
- kuchni z jadalnią (wyposażonej w meble oraz sprzęt AGD oraz stół z krzesłami), kanapę, gdzie zapewniono odpowiednie warunki do przechowywania, obróbki żywności oraz miejsce do wspólnego przygotowywania i spożywania posiłków,
- 2 łazienek z prysznicami i umywalkami (wyposażonych w pralkę i suszarkę bębnową), umożliwiających korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny,
- 2 korytarze z wieszakami na ubrania wierzchnie i szafkami na buty,
- 2 balkony.

Podczas przeprowadzania oględzin Placówki stwierdzono, że pokoje mieszkalne były urządzone zgodnie z gustem dzieci w nich zamieszkujących. Kontrolowana Jednostka spełniała zatem warunki lokalowe zgodne z obowiązującymi standardami, określonymi w § 18 ust. 3 pkt 1-5 rozporządzenia.

4. Uwagi i wnioski

Ustalono, iż indywidualna dokumentacja każdego dziecka prowadzona jest w sposób czytelny przez wychowawcę kierującego jego procesem wychowawczym. Zawarte w niej informacje na temat prowadzonej pracy opiekuńczo-wychowawczej wskazują, że Placówka realizowała działania opiekuńczo-wychowawcze, które co do zasady odpowiadały problemom zidentyfikowanym w opiniach i diagnozach psychofizycznych dzieci. Dokumentacja czworga wychowanków, którą poddano analizie, pozwala stwierdzić, że wychowawcy, kierujący ich procesem opiekuńczo-wychowawczym, podejmowali działania mające na celu realizację planów pomocy dzieci. Niemniej rekomenduje się w planach wychowanków w wieku ok. 17-18 lat uwzględniać działania związane z samym procesem usamodzielnienia, uzupełniać wszystkie obszary w *Kartach okresowej oceny sytuacji dziecka* oraz dokumentować wszystkie istotne sprawy i wydarzenia dotyczące wychowanków.

5. Zalecenie pokontrolne

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniem, działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy wrispsz, wnoszę o podjęcie przez Dyrektora, jako osobę odpowiedzialną za ich powstanie stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następującego zalecenia:

- 1. Weryfikacji pracowników Placówki pod kątem ich figurowania w Rejestrze dokonywać zgodnie ze sposobem i w terminach określonych w obowiązujących przepisach.**

Kontrolowanej Jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz z zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Piotr Duda

ZASTĘPCA DYREKTORA

Wydziału Polityki Społecznej

Iwona Gnidzińska - główny specjalista

Marzena Przybylska- główny specjalista